

Kan Merkezi

Dr.Halil Nevzat YETKİN*

İlk resmi kayıtlı başarılı kan transfüzyonu İngiltere’de yapıldı. Dr.Richard Lower köpekten köpeğe kan naklini gerçekleştirdi. 1665 yılındaki bu çalışma sonrasında hayvandan insana yapılan transfüzyonları ve insandan insana yapılan, günümüzde de halen tıbbın önemli uygulamalarından biri olan transfüzyon tıbbını gündeme getirdi.

Mart 2000 tarihinde 6 sağlık personeli ve 2 tıp doktoru ile faaliyete başlayan Ş.Urfa Devlet Hastanesi Kan Merkezi şu an 13 sağlık personeli ve 2 tıp doktoru ile çalışmalarına devam etmektedir. Donörden (kan bağışında bulunan kişi) %90’ın üzerinde kan ürünleri kullanılmaktadır. Merkezimizde aldığımız kan miktarı yaklaşık 450 ml’tir ve 1 ünite “Tam Kan” olarak isimlendirilir. Herhangi bir işlemde geçirilmediği takdirde bu şekliyle yaklaşık 30-40 gün boyunca özel kan dolaplarımızda tam kan istemi için bekletilir. Maalesef ülkemizde ve özellikle de Urfa’ımızda hekimlerimizin bu konuda gereken bilimsel hassasiyeti göstermemeleri sebebiyle merkezimizde talep edilen kanların

%90’dan fazlası tam kan olarak istenmektedir. Oysa gelişmiş ülkelere bakıldığında mesela ABD’de bir defada 2000 yılında toplam alınan kan sayısı 2516 iken bu rakam 2001 yılında 4376 ünite kana, 2002 yılında 6426 ünite kana 2003 yılında ise ilk 6 ay içerisinde yaklaşık 3854 ünite kana ulaşmıştır. Kan Merkezi’imizde 2001 yılından itibaren alınan tam kanlardan kan komponentleri üretimine başlanmış ve Şanlıurfa’nın tam kan ve kan ürünleri ihtiyacı karşılanmıştır.

Türkiye’de 23.06.1983 tarihinde çıkan 2857 sayılı “Kan ve Kan Ürünleri Kanunu” ile çalışma esasları belirlenmiş olan kan merkezleri; Kan Merkezleri ve Kan İstasyonları olarak 2’ye ayrılmaktadır. Bizim birimimiz (Şanlıurfa Devlet Hastanesi Kan Merkezi) kan ürünleri de hazırladığı için kan merkezi statüsündedir. 24 saat hizmet veren merkezimiz Ş.Urfa’nın kan ve kan ürünleri ihtiyacının çok büyük bir bölümünü karşılamaktadır. Devlet hastanesinin yanında Çocuk ve Doğum hastanelerinin tüm ihtiyacının karşılandığı merkezimizde, Harran Üniversitesi Araştırma Hastanesi’ne de hizmet verilmektedir. Özellikle ilimizde Kızılay Kan Merkezi’nin kapatılması, Harran Üniversitesi Araştırma Hastanesi’nin bu konuda geç kalması ve SSK Hastanesi’nin de kan

merkezinin olmaması sebebiyle uzun bir zamandır Ş.Urfa’nın tüm yükünü merkezimiz taşımaktadır.

İlimizde kan bağışi konusunda yeterli ilgi göstermemekteyiz. Bilindiği gibi kan temin edebileceğimiz tek kaynak insandır. İnsan sağlığı açısından tıbbın tavsiye ettiği üçer aylık dönemlerde 400-450 ml kan bağışının; hem kendi sağlığımıza faydasını hem de insanlığa karşı olan görev ve sorumluluğumuzun bir kısmını ödememize vesile olacağını düşünerek sağlıklı, 18 yaş üstü herkesi bu güzel göreve çağırıyoruz.

Kan temininde güçlük çekilmediği için acı çekmeyen, üzülmemen insanların yaşadığı güzel ve sağlıklı bir Urfa için haydi herkes kan bağışına...

NOT: Kan merkezimizin kuruluşunda büyük emekleri geçen ve halen Samsun Devlet Hastanesi Kan Merkezi’nde çalışan Dr. Turan Yazmalar’a teşekkür ederiz.

***) Şanlıurfa İl Sağlık Müdürü.**